

1492-о заседание, 12-14 март 2024 г. (формат „Права на човека“)

H46-6 Станев срещу България (жалба № 36760/06)

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Относими документи:

[CM/Notes/1492/H46-6](#)

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че настоящото дело се отнася до незаконното настаняване на жалбоподателя, страдащ от психично разстройство, в социален дом без негово съгласие; липсата на съдебно средство за защита за оспорване законосъобразността на настаняването, и липсата на право на обезщетение; както и нечовешките и унижителни условия на живот в социалния дом и липсата на ефективни средства за защита в това отношение;

По отношение на условията на живот в социалните домове и средствата за защита

2. отбелязаха с интерес, че последният доклад на Комитета за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижително отношение или наказание („КПИ“) за България не съдържа констатации за сериозни проблеми с хигиената или физическо занемаряване в посетените социални институции и отбелязва известен напредък; също така отбелязаха с интерес другите обещаващи стъпки, предприети от властите; счетоха обаче, че продължават да са необходими допълнителни мерки, за да се избегне рискът от повторна поява на случаи на сериозни форми на занемаряване и нехигиенични условия, причинени от недостатъчен брой на персонала, и в тази връзка подчертаха, че е важно да се създават нови заведения в общини, където има квалифициран персонал; поради това призоваха властите да продължат да приемат всички необходими мерки за избягване на подобни рискове;

3. насърчиха властите да приемат своевременно други предвидени от тях мерки, по-специално национална карта на социалните услуги и интегрирана информационна система, осигуряваща наблюдение на наемането на персонал; приканиха ги също така да предоставят информация за местата, в които се планира да бъдат създадени нови резидентни услуги, и за въздействието на наредбата за заплатите върху наемането на персонал;

4. отбелязаха с интерес информацията за използването на процедурата за подаване на жалби до Агенцията за качеството на социалните услуги от лица, настанени в институции, и приканиха властите да продължат да предоставят данни за нейното прилагане, за да може да се направи задълбочена оценка на нейното функциониране в практиката; приканиха ги да предоставят допълнителни примери от съдебната практика по отношение на вътрешното обезщетително средство за защита и информация за функционирането на деликтните иски в съответните ситуации;

По отношение на правните гаранции за настаняване в социални домове и средствата за защита

5. по отношение на лицата под ограничено запрещение, отново насърчиха властите да предоставят допълнителни примери за практика относно пълно прилагане на процесуалните улеснения и гаранции, предназначени да установят мнението на съответното лице относно настаняването му в социален дом;

6. по отношение на лицата под пълно запрещение, приканиха властите да приемат допълнителни мерки, за да гарантират, че съдилищата винаги изслушват съответните лица, прилагат пълно процесуалните улеснения и гаранции, а в случаите на липса на валидно

съгласие прилагат систематично съответните изисквания на член 5 по отношение, между другото, на необходимостта от оценка на вида и степента на психичното разстройство и продължаващото му наличие въз основа на обновявани медицински доказателства; отново приканиха властите да посочат дали лицата под пълно запрещение могат да обжалват решение за настаняване; призоваха ги да гарантират, че лицата с тежки когнитивни увреждания, които не са под запрещение, също се ползват от подходящи процедури за установяване на тяхното съгласие, включващи съдебен контрол, когато е необходимо;

7. отново приканиха властите да приемат мерки за осигуряване на съдебен контрол, съвместим с изискванията на член 5 § 4, като гаранция в случаите, когато настаняването не се основава на валидно съгласие или когато желанието на лицето да напусне институцията може да бъде пренебрегнато; отбелязаха, че изискванията на член 5 § 4 могат да бъдат изпълнени най-добре чрез комбинация от периодичен контрол на разумни интервали и право на засегнатото лице директно да подаде в съда искане за прекратяване на настаняването;

8. насърчиха властите да си сътрудничат със Секретариата по оставащите въпроси, свързани с гаранциите, изисквани по член 5, и вътрешните средства за защита; също така ги приканиха да предоставят информация до 30 септември 2024 г. по горепосочените въпроси и по въпросите, посочени в анализа на Секретариата; решиха да възобновят разглеждането на това дело на едно от своите заседания през 2025 г. (формат „Права на човека“).